

O B S A H

Předmluva	10
I. VÝZNAM SKLÁŘSKÝCH SUROVIN VE VÝROBĚ	11
II. ROZDĚLENÍ SKLÁŘSKÝCH SUROVIN	16
III. TECHNOLOGICKÝ POPIS SKLÁŘSKÝCH SUROVIN	18
A. Suroviny dodávající kyselinotvorné kysličníky do skloviny	18
1. Kysličník křemičitý	18
1a. Sklářský tavný písek	20
Zušlechťování sklářských písků	26
a) Úprava mechanická	28
b) Úprava chemická	33
Dobývání a zušlechťování sklářského tavného písku v ČSR	33
Vlastnosti, požadavky a použití sklářského tavného písku	47
Rozdělení sklářských tavných písků podle jakostních znaků do tříd	53
Zkoušky sklářského tavného písku	56
1b. Horninové suroviny	64
1c. Křemen	64
2. Kysličník boritý	65
2a. Kyselina boritá	69
2b. Borax	70
3. Kysličník fosforečný	73
3a. Kyselina orthofosforečná	74
3b. Kyselina metafosforečná	74
3c. Soli kyseliny fosforečné	74
4. Kysličník germaničitý	75
5. Kysličník cíničitý	75
6. Kysličník titaničitý	76
7. Kysličník zirkoničitý	78
7a. Kysličník zirkoničitý technický	80
7b. Zirkon	80
B. Suroviny dodávající kysličníky žíravých zemin a kovů stabilisujících sklovinu	81
1. Kysličník vápenatý	81
Klasifikace vápencových hornin	81
1a. Vápenec	84
1b. Pálené vápno	88
1c. Křída	89

1d. Dolomitické vápence	89
2. Kysličník hořečnatý	90
2a. Dolomit	92
2b. Mastek a talek	95
2c. Magnesit	95
2d. Pálená magnésie	96
3. Kysličník barnatý	96
3a. Uhličitan barnatý	100
3b. Síran barnatý	101
3c. Dusičnan barnatý	102
3d. Křemičitany barnaté	102
4. Kysličník strontnatý	103
5. Kysličník berylnatý	103
5a. Kysličník berylnatý technický	105
5b. Uhličitan berylnatý	105
6. Kysličník olovnatý	106
6a. Suřík	106
6b. Klejt	108
6c. Dusičnan olovnatý	109
6d. Olovnatý písek	109
7. Kysličník zinečnatý	109
7a. Kysličník zinečnatý technický	111
7b. Běloba zinková	111
8. Kysličník kademnatý	112
8a. Kysličník kademnatý technický	112
8b. Uhličitan kademnatý	112
8c. Sirník kademnatý	113
Podskupina kysličníku hlinitého	113
Kysličník hlinitý	113
a) Přirozené sloučeniny hliníku	120
1. Nerosty	120
1a. Živec	120
1b. Kaolin	128
2. Vyvřelé horniny	129
2a. Znělec	131
2b. Čedič	131
2c. Pegmatit	135
2d. Žula	137
2e. Trachyt	138
2f. Nefelinické syenity	139
2g. Porfyr	143
2h. Andesit	143

2ch. Pemza	144
2i. Obsidian	146
2j. Láva	147
2k. Vulkanický popel	147
3. Lehkotavitelné hlíny	149
b) Umělé sloučeniny hliníku	150
1. Hydrát hlinitý	150
2. Ostatní umělé sloučeniny hliníku	151
C. Suroviny, jimiž dodáváme do skloviny alkalické kysličníky	151
1. Kysličník sodný	151
1a. Soda	151
1b. Síran sodný	156
1c. Průmyslová sůl	165
1d. Ledek sodný	167
1e. Křemičitan sodný	168
1f. Sodová struska	169
1g. Černý louh	170
2. Kysličník draselný	171
2a. Potaš	171
2b. Ledek draselný	178
2c. Chlorid draselný	178
2d. Síran draselný	178
3. Kysličník lithný	179
3a. Uhličitan lithný	179
4. Sloučeniny rubidia	180
5. Sloučeniny cesia	180
D. Suroviny sloužící k barvení skloviny	180
Chemismus barevných skel	181
Klasifikace barvicích látek	183
Přehled nejdůležitějších odstínů barevných skel	185
1. Sloučeniny železa	187
2. Sloučeniny manganu	190
3. Sloučeniny chromu	194
4. Sloučeniny kobaltu	196
5. Sloučeniny niklu	198
6. Sloučeniny mědi	201
7. Sloučeniny uranu	205
8. Sloučeniny selenu	207
9. Sloučeniny kadmia	210
10. Sloučeniny antimonu	210
11. Sloučeniny titanu	212

12. Sloučeniny wolframu	213
13. Sloučeniny molybdenu	213
14. Sloučeniny vanadu	214
15. Sloučeniny teluru	216
16. Indium	217
17. Sloučeniny síry a uhlíku	217
18. Sloučeniny stříbra	219
19. Sloučeniny zlata	222
20. Vzácné zeminy	223
E. Suroviny sloužící k zakalení skloviny	229
a) Zákaly krystalické	230
1. Fluorová kaliva	230
1a. Kazivec	233
1b. Kryolith	235
1c. Chiolit	237
1d. Fluorokřemičitan sodný	237
1e. Fluorid sodný	238
1f. Fluorid draselný	238
1g. Fluorid hlinitý	238
1h. Fluorid barnatý	238
1ch. Fluorid amonný	239
2. Speciální suroviny pro krystalické zákaly	239
2a. Kysličník křemičitý	239
2b. Mastek	239
2c. Asbest	239
2d. Arsenik	239
2e. Kysličník antimonitý	240
2f. Kysličník ciničitý	240
2g. Kysličník zirkoničitý	240
2h. Kysličník titaničitý	240
2ch. Kysličník ceričitý	241
b) Zákaly emulsní	241
1a. Kostní moučka	242
1b. Guano	243
1c. Apatit	244
1d. Fosforečnan vápenatý normální umělý	244
1e. Fosforečnan vápenatý střední (dikalciumfosfát)	244
1f. Fosforečnan sodný střední	244
1g. Superfosfáty	244
1h. Thomasova moučka	245
c) Zákaly plynové	245
F. Speciální suroviny sklářské	245
a) Čeřicí suroviny	245

1. Sírany	248
1a. Síran sodný	248
1b. Síran vápenatý	250
1c. Síran barnatý	250
1d. Síran amonný	251
2. Ledky	251
2a. Ledek draselný	252
2b. Ledek sodný	253
2c. Ledek barnatý	254
3. Sloučeniny arsenu	255
3a. Arsenik	255
3b. Arseničnan vápenatý	256
4. Sloučeniny antimonu	257
4a. Kysličník antimony	257
4b. Antimoničnan sodný	257
5. Peroxydy, chlorečnany, chloristany, perboritany	258
5a. Peroxyd barya	258
5b. Chlorečnan draselný	259
6. Halogenidy	259
6a. Fluoridy	259
6b. Chloridy	261
7. Amonné soli	262
8. Uhlík a organické látky	263
9. Přehled čerících surovin nejvíce používaných ve sklářství a jejich množství pro nejpříznivější čerící účinek ve sklovině	264
b) O x y d o v a d l a a r e d u k o v a d l a	264
1. Oxydovadla	265
2. Redukovadla	265
c) U r y c h l o v a č e t a v e n í	265
d) O d b a r v i v a	269
Chemické odbarvování	270
Fyzikální odbarvování	271
1. Burel	371
2. Selen	272
3. Nikl	273
4. Kobalt	273
5. Vzácné zeminy	273
G. S k e l n é s t ř e p y	274
IV. ŠKODLIVÝ VLIV NĚKTERÝCH SKLÁŘSKÝCH SUROVIN NA LIDSKÝ ORGANISMUS	277
V. PŘÍŠUN, SKLAD A ÚPRAVA SKLÁŘSKÝCH SUROVIN	280
Literatura	287